

УДК 351.74:351.82(477)

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12\(22\)-664-674](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12(22)-664-674)

Беган Микита Павлович аспірант, Херсонський національний технічний університет, м. Хмельницький, <https://orcid.org/0000-0003-2471-9100>

КОРУПЦІЯ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ

Анотація. У статті досліджено актуальні проблеми поширення та розвитку корупції в Україні, адже корупційна діяльність всередині країни глибоко проникає в усі сфери діяльності суспільства та гальмує процес європейської інтеграції України. Проаналізовано фактори, що призводять до корупційних правопорушень та сприяють їх розвитку під час військової агресії РФ в Україні. У статті з'ясовано, що корупція в своїй основі немає нічого спільного з етичними стандартами, з таким поняттям як людська совість, тобто розумінням ставлення до добра і зла. Морально-психологічні наслідки корупції проявляються в тому, що вона є потужним фактором деморалізації суспільства, девальвації моральних цінностей, нищить духовні та моральні устої, тобто стає основним чинником загрози національній безпеці держави. У статті доведено, що: вищезазначена ситуація зумовлена, насамперед, малоефективним поступом на шляху руйнування корупційних схем, які стали невід'ємним атрибутом владних інституцій і переходять у «спадщину» від уряду до уряду; корупція та корупційна злочинність на сучасному етапі стають не лише одним з основних джерел соціальної напруженості в суспільстві, а й перешкодою на шляху здійснення соціально-політичних та економічних реформ, а отже, реалізації життєвоважливих інтересів України загалом; з огляду на складність корупції, її масштабність та надзвичайну різноманітність проявів, цей феномен постає як безпосередня загроза національній безпеці. Розглянуто корупцію в секторі безпеки, яка є однією з ключових загроз національній безпеці та доведено, що: державний сектор безпеки є особливо вразливим для різного роду корупційних махінацій. Більшість з цих проблем можливо вирішити за умови ефективного використання історичного досвіду інших держав, який може бути ефективно використаний і в нашій країні, удосконалюючи систему протидії корупції. Визначено, що корупція, як складова соціально-політичних та системи соціально-правових відносин, тісно переплітається із суспільними процесами держави, враховуючи демографічні, національні, соціальні та етнічні особливості країни; є потужним чинником, що негативно позначається на політичному житті суспільства та підриває демократичні процедури; зумовлює руйнівну дію щодо основ державного управління та суспільних відносин у правовому полі.

Ключові слова: національна безпека, корупція, антикорупційна діяльність, держава, військова агресія.

Behan Mykyta Pavlovych PhD student, Kherson National Technical University, Khmelnyskyi, <https://orcid.org/0000-0003-2471-9100>

CORRUPTION IN UKRAINE AS A COMPONENT OF THE THREAT TO NATIONAL SECURITY

Abstract. The article examines the current problems of the spread and development of corruption in Ukraine, as corruption within the country deeply penetrates all spheres of society and hinders the process of Ukraine's European integration. The factors that lead to corruption offenses and contribute to their development during the military aggression of the Russian Federation in Ukraine are analyzed. The article finds that corruption has nothing to do with ethical standards, with such a concept as human conscience, that is, understanding the attitude towards good and evil. The moral and psychological consequences of corruption are manifested in the fact that it is a powerful factor in the demoralization of society, the devaluation of moral values, destroys spiritual and moral foundations, that is, it becomes the main factor threatening the national security of the state. The article proves that: the above situation is due, first of all, to ineffective progress in destroying corruption schemes, which have become an integral attribute of power institutions and are passed on as a "legacy" from government to government; Corruption and corruption crime at the present stage are becoming not only one of the main sources of social tension in society, but also an obstacle to the implementation of socio-political and economic reforms, and therefore, the implementation of the vital interests of Ukraine in general; given the complexity of corruption, its scale and extraordinary variety of manifestations, this phenomenon appears as a direct threat to national security. Corruption in the security sector, which is one of the key threats to national security, is considered and it is proven that: the state security sector is particularly vulnerable to various kinds of corruption fraud. Most of these problems can be solved provided that the historical experience of other states is effectively used, which can be effectively used in our country, improving the system of combating corruption. It is determined that corruption, as a component of socio-political and social-legal relations, is closely intertwined with the social processes of the state, taking into account the demographic, national, social and ethnic characteristics of the country; is a powerful factor that negatively affects the political life of society and undermines democratic procedures; causes a destructive effect on the foundations of public administration and public relations in the legal field.

Keywords. National security, corruption, anti-corruption activities, state, military aggression.

Постановка проблеми. Корупція – це не нове явище в світі і не наслідок занепаду моралі. Вона така ж давня, як і саме прагнення людини до влади. Як тільки в світі з'явилися закони, що розділили «можна» і «не можна», виникла спокуса обійти їх. Історія людства – це водночас історія створення правил і спроб їх порушити. Тому боротьба з корупцією почалася не у XX чи XIX столітті, а ще в епоху, коли слово «держава» лише зароджувалося. Ще з часів набуття Україною незалежності проблема запобігання й визначення шляхів протидії корупції залишається актуальною, адже на сьогодні корупцією пронизані майже всі сфери діяльності в суспільстві, що створює загрози для життя окремої людини, так і функціонування суспільства в цілому. Корупція є глобальним явищем, що притаманне країнам незалежно від їхнього політичного устрою чи рівня економічного розвитку. Визнання зростання рівня корупції не означає, що з нею можна примиритись, оскільки вона становить загрозу як для національних інтересів, так і для громадян та загального розвитку країни. Для вирішення цієї проблеми необхідно перейняти передовий зарубіжний досвід, але водночас слід зазначити, що не існує універсальної моделі, яка працювала б у будь-якій країні. Незважаючи на запроваджені останнім часом в Україні організаційно-правові заходи, пов'язані з антикорупційною діяльністю, сфери впливу її не зменшилися. Враховуючи вимоги сучасності, пов'язані з воєнною агресією РФ, поширення корупції є реальною загрозою національній безпеці країни. Корупція перешкоджає демократичним змінам, зводить нанівець важливі реформаторські ініціативи, змінює природу контролю громадянського суспільства за діяльністю органів державної влади, не сприяє позитивному іміджу України в світі. Корупція негативно впливає як на економіку так і на суспільство в цілому. Вона спричиняє значні втрати в грошовому еквіваленті та економічному розвитку, а також зменшує довіру народу до уряду та інших органів влади. Вона призводить до того, що громадяни країни стають інертними до участі в житті держави та в висловлюванні своїх думок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання виникнення та подолання корупції, методів протидії цьому явищу, вплив корупції на економічну безпеку держави досліджували у свої наукових працях низка вчених, зокрема Бутенко В., Варналій З., Дубенко С., Каспрук В., Кохан Г., Прохоренко О., Серьогін С. та ін. Аналіз досліджень свідчить, що базові основи державно-управлінських підходів щодо визначення сутності корупції пронизує сьогодні всі сфери суспільного життя, розробляються в роботах українських вчених М. М. Логунової, М. І. Мельника, Є. В. Невмержицького, Н. Р. Нижник, І. І. Нинюк, В. М. Олуйка, Л. А. Пашко, М. І. Пірен, В. А. Ребкала, І. В. Розпутенка, С. М. Серьогіна та інших, але не зважаючи на вищезазначене проблема корупції в Україні залишається не вирішеною та актуальною.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Корупція стає одним із основних чинників роздвоєння суспільства, умовно кажучи, на

офіційне і неофіційне, внаслідок чого в рамках суспільства паралельно співіснують дві соціальні підсистеми: одна з них базується на правових та моральних засадах, інша – на використанні протиправних засобів. Корупцію можна визнати тінню офіційної (легітимної) влади, а частину влади, уражену корупцією, – тіньовою владою. Якщо оцінювати стан справ в Україні з цієї позиції, то слід зазначити, що співвідношення офіційної і неофіційної підсистем свідчить про надзвичайно небезпечну ситуацію, що склалася в нашій державі. Серед науковців не існує єдиності у з'ясуванні причин виникнення та методів подолання корупції, методики оцінювання її рівня, особливо під час військової агресії РФ. Причини та наслідки корупції є складними й різноманітними, що й потребує подальшого дослідження проблем, пов'язаних з визначенням ефективних шляхів протидії корупції в Україні.

Метою статті є аналіз причин корупції та факторів, що впливають на розвиток корупційних правопорушень; формулювання основних заходів щодо зниження корупційних ризиків як необхідної умови ефективного функціонування держави; дослідження актуальних проблем протидії корупції в Україні під час військової агресії РФ; а також дослідження впливу корупції на національну безпеку України з висвітленням світового досвіду боротьби із корупцією та наданням основних пропозицій по її ефективному попередженню, запобіганню та викоріненню в українському контексті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Корупція є важливою проблемою для української спільноти, що впливає на економіку, політику, суспільство та культуру країни загалом. Вона має небезпечний характер, що проявляється в здатності мотивувати позанормативну діяльність органів державної влади, стримувати економічне зростання, загрожує конституційному праву, національній безпеці держави та суспільному ладу. Корупція порушує основи демократичного устрою, довіру до влади, підриває правові засади, принципи рівності та справедливості, чесної конкуренції, призводить до збільшення долі тіньової економіки та зниження авторитету держави в світі.

На сьогодні в науковій літературі існують три основні підходи до трактування сутності корупції:

1) відхилення від норм права, службової етики та загальних моральних принципів. При цьому підході корупція трактується як у широкому значенні (корупція розглядається як пряме використання посадовою особою прав, пов'язаних з його посадою, з метою особистого збагачення), так і у вузькому значенні (корупція характеризується прийняттям протиправного рішення посадовою особою, що дає можливість одержання певних благ іншою стороною, а посадова особа при цьому отримує незаконну винагороду).

2) суспільне явище, що визначає міру неефективності наявних державних соціально-економічних інститутів та правової системи. Корупція є явищем, яке наявне в будь-якій країні світу, вона є і в Україні [1, с. 4]. Таке бачення характеризує стан корумпованості соціуму в цілому.

3) набір універсальних стратегій поведінки різних соціальних груп, які мають на меті отримання додаткових переваг від держави для організації та ведення бізнесу. Українське законодавство трактує корупцію як використання особою наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей [3].

У контексті аналізу особливостей протидії корупції для забезпечення національної безпеки насамперед важливо проаналізувати понятійно-категоріальний апарат. Легальне визначення корупції міститься у тексті статті 1 Закону України «Про запобігання корупції». Так, нею є використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. Частина 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» містить перелік осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [2]:

– Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступник, Голова та інші Уповноважений із захисту державної мови, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

– народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

– державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

– військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих військових навчальних закладів, курсантів вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, курсантів факультетів, кафедр та відділень військової підготовки, особовий склад штатних військово-лікарських комісій;

– судді, судді Конституційного Суду України, Голова, заступник Голови, члени, дисциплінарні інспектори Вищої ради правосуддя, керівник служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя та його заступник, посадові особи секретаріату Вищої ради правосуддя, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, посадові особи секретаріату цієї Комісії, посадові особи Державної судової адміністрації України, присяжні (під час виконання ними обов'язків у суді);

– особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, особи начальницького складу служби цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, особи, які мають спеціальні звання Бюро економічної безпеки України

– посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Бюро економічної безпеки України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, і центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику;

– Голова, заступник Голови Національно-посадові та службові особи інших державних органів, у тому числі Фонду соціального страхування України та Пенсійного фонду, органів влади Автономної Республіки Крим;

– члени державних колегіальних органів, у тому числі уповноважені з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель;

– Керівник Офісу Президента України, його Перший заступник та заступники, уповноважені, прес-секретар Президента України;

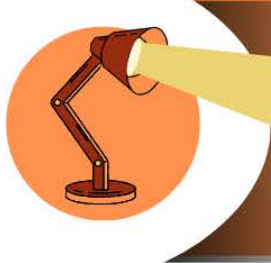
– Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його помічники, радники, помічники, радники Президента України (крім осіб, посади яких належать до патронатної служби та які обіймають їх на громадських засадах);

– члени правління Фонду соціального страхування України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Пенсійного фонду, Наглядової ради Пенсійного фонду [2].

Корупція проявляється в різних формах: вимагання хабарів, використання владних повноважень для особистої вигоди, недостатньо прозорі закупівлі та багато інших. Так, корупційні відносини стають серйозною загрозою для суспільства, що впливають на розвиток демократії, економічну стабільність, соціальну справедливість та міжнародне співробітництво. Тому боротьба з корупцією в державі є надзвичайно важливою проблемою.

Боротьба з корупцією не є галузевою реформою. Вона має вплив на всі сфери життя суспільства, але потребує системних інституційних змін, які врешті решт мають змінити суспільну свідомість. Лише нульова толерантність до корупції дозволить запровадити нові стандарти поведінки для держслужбовців і

відновить довіру до державних інституцій. Сучасний стан розвитку системної корупції в Україні потребує докорінних змін в організації протидії корупції. Враховуючи те, що Україна стоїть на порозі глобальної відбудови за допомогою європейських партнерів, питання боротьби з корупцією повинно стати найголовнішою задачею дня суспільства. Всі розуміють наскільки великі кошти повинні зайти в Україну, і ми не повинні своїми проблемами з корупцією завадити цій програмі.

Як один з варіантів зняття корупційної складової це пряме направлення не коштів на відбудову від європейських партнерів, а відкриття в Україні представництв тих країн, які планують вкладати гроші у відбудову. І вони будуть контролювати кошти, які надходять на різні види відбудови.

Жодна із соціально-політичних і економічних систем не мала, не має і не може мати повного імунітету від корупції – змінюються лише її обсяги та прояви, а також можливості її впливів на соціальне життя. Корупція буде існувати доти, доки буде існувати публічна влада. Відмінність різних держав у цьому плані полягає не у наявності чи відсутності корупції як такої, а в її масштабах, характері корупційних проявів, впливі корупції на економічні, політичні, правові та інші соціальні процеси. Завжди знайдуться несумлінні чиновники, які прагнутимуть у приватних цілях скористатися можливостями публічної влади [3].

Можна зазначити, що корупція – це явище, яке здолати майже неможливо, вона є всюди. Питання в тому, до якого рівня і за який термін її можна знизити. Де хто вважає, що корупцію можна знищити цілком за 5 років. Якби можна було розстрілювати та саджати тисячами. Під час Великої французької буржуазної революції на площах злодіям публічно рубали руки. І поки народ дивився на це дійство, в натовпі шурували кишенькові крадії, зрізаючи в роззяв гаманці. Насправді, головний рецепт у здоланні корупції – не репресії, а цілий комплекс системних заходів, включно з підвищенням зарплат чиновникам (як в Сингапурі), пропагандою у ЗМІ й головне – відмовою «простих громадян» брати участь в корупційних схемах [4].

Зараз в Україні йде війна і дуже багато людей виїхали за кордон. В основному це жінки та діти – майбутнє нашої країни. Після закінчення війни вони повинні мати мотивацію повернутись до дому, в Україну, а це буде можливо лише за створенням відповідних умов для відбудови і розвитку держави. Одною з таких головних умов є подолання корупції на всіх рівнях. Корупційний скандал, який зараз в енергетичній сфері виявили в Україні негативно впливає на подальші відносини з багатьма країнами і викликав великий резонанс в світі. Росія неодмінно використовує будь-які корупційні скандали в Україні для пропагандистських атак і це ще одна загроза національній безпеці в Україні.

Оборонні сектори в усьому світі недостатньо стійкі до корупційних ризиків. Індекс доброчесності в оборонній сфері (Government Defence Integrity Index –

GDI), підготовлений Transparency International Defence & Security [5] показав, що 62% країн, які брали участь в оцінці, мають високий або критичний рівень корупційного ризику в оборонному секторі. Це стосується як нестабільних держав і постраждалих від конфлікту, так і тих, які вважаються стабільними. Особливо тривожним є те, що деякі з найбільших оборонних видатків [6] демонструють найвищий рівень корупційного ризику в оборонній сфері.

Незважаючи на високі ставки, недостатньо уваги приділяється боротьбі з корупцією в обороні та безпеці. Встановлені стандарти боротьби з корупцією та прозорості часто роблять винятки для інформації та прийняття рішень, пов'язаних із національною безпекою. Ця винятковість дозволила оборонним суб'єктам обійти стандарти, які регулюють інші сектори. Російське вторгнення в Україну в лютому 2022 року стало прикладом того, як корумповані авторитарні режими загрожують міжнародному миру, безпеці та економічній стабільності. Після повернення до влади у 2012 році Володимир Путін розпочав кампанію зі зняття всіх конституційних обмежень на його владу. Під його керівництвом російський уряд успішно послабив [7] автономні політичні інститути, організації та окремих осіб, які могли б обмежити владу Путіна або притягнути його до відповідальності, розправився з політичними опонентами, прийняв нове законодавство, яке обмежує простір для громадянського суспільства, заборонив майже всі незалежні ЗМІ [8] та вигнав опонентів у вигнання [7]. У той же час фаворитизм у розподілі державних контрактів, ліцензій і концесій, відкатів та інших корупційних схем допоміг невеликій групі олігархів накопичити величезні статки, які значною мірою залежать від їхньої лояльності до режиму [9].

Російське вторгнення в Україну є, мабуть, найбільш екстремальним прикладом небезпеки, яку серйозна корупція та слабкий контроль влади на внутрішньому рівні можуть зрештою становити для міжнародного миру та безпеки. Корупція, однак, також може бути використана в набагато менш очевидні способи для дестабілізації країни.

Під час війни корупція стає ще більш небезпечною, може серйозно підірвати обороноздатність країни через низку причин:

- Втрата ресурсів та, відповідно, зниження ефективності оборони країни. Гроші та ресурси, які призначені для оборони й допомоги військовим, можуть бути викрадені або використані неефективно через корупційні схеми. По корупційним схемам може закупуватися низькоякісне обладнання тощо.
- Послаблення довіри громадян до влади, розчарування, зневіра у ефективності й професійності влади. Це також роз'єднує суспільство, ускладнює мобілізацію та загалом підтримку оборони країни, підриває бойовий моральний дух.
- Створення та підживлення суспільних суперечок, конфліктів та ін.

Саме тому, з урахуванням вищезазначеного можливо надати основні пропозиції по ефективному попередженню, запобіганню та викоріненню корупції в Україні:

1. Дієва антикорупційна стратегія повинна бути логічно вибудованою цілісною системою, яка може складатися із взаємозалежних елементів, серед яких, насамперед повинні бути: ефективне антикорупційне законодавство та його безвиняткове виконання; автономний (незалежний) спеціальний державний орган по боротьбі з корупцією; сталий економічний розвиток країни; нетерпимість корупції з боку населення держави, залучення його до участі у реалізації державної антикорупційної політики.

2. З урахуванням того, що корупцію в Україні слід усвідомлювати як загрозу національній безпеці – необхідно переглянути та скоригувати антикорупційну стратегію України.

3. Забезпечити постійний антикорупційний моніторинг найуразливіших у плані корупції ділянок, в тому числі сектору безпеки, запровадити процедури регулярної перевірки на доброчесність та моніторингу способу життя державних службовців та посадових осіб керівної ланки сектору безпеки, зокрема через співставлення їхнього способу життя із задекларованими майном і статками, а також запровадження якісно нової системи рекрутингу кадрів силових структур.

4. Досвід розвинених країн показує, що антикорупційне законодавство повинно передбачати найсуворіші покарання за корупційні злочини, дорівняти корупцію до державної зради, максимально великі штрафи і терміни ув'язнення, заборону професійної діяльності на майбутнє, позбавлення пенсії та соціальних пільг, а конфіскація коштів та майна, набутих злочинним шляхом, відбувається незалежно від їхнього кінцевого власника тощо, а відповідальність за вчинення корупційних діянь є невідворотною і не має строку давності.

5. Максимально широке оприлюднення, прозорість та комп'ютеризація окремих процесів прийняття управлінських рішень у тому числі і секторі безпеки (насамперед, щодо бюджетного планування, державних закупівель, аудиту, добору, атестації та призначення керівних кадрів) дозволить вивести їх із зони корупційних ризиків, а також позитивно позначиться на загальному іміджі силових структур. джі силових структур.

6. Створити стандарти та норми (або регулятори етики) – принципи та механізми, які визначають дії органів державної влади і місцевого самоврядування, їх керівників так і посадових осіб (закони, кодекси етики тощо). Їх діяльність має бути максимально повно і точно визначена, врегульована, регламентована з тим, щоб упередити можливість з будь-яких причин завдати шкоди особі, суспільству або державі.

7. Високий патріотизм і професіоналізм державних службовців всіх ланок, які виявляються, зокрема, в їхній діяльності виключно в інтересах суспільства, а не окремих олігархічних кланів і в умовах максимально допустимої відкритості, формування, розвиток та раціональне використання на всіх управлінських рівнях кадрів з високим рівнем моральної культури, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції, впроваджувати новітні технології, сприяти інноваційним процесам відповідно до потреб розвитку держави.

Корупція є єдиною з найбільших загроз для соціального розвитку та економічної стабільності країн у всьому світі. Наслідки корупції для суспільства показують, що такі відносини є серйозною загрозою для розвитку демократії, економічної стабільності, соціальної справедливості та міжнародного співробітництва. Боротьба з корупцією в Україні вимагає комплексного підходу та зусиль від усіх секторів суспільства. Це є важливим завданням не тільки для України, а й для всього світу, оскільки корупція має значний вплив на економіку, політику та суспільство в цілому. Боротьба з корупцією має стати пріоритетним завданням для кожної країни та міжнародної спільноти з метою забезпечення сталого економічного розвитку всіх країн та процвітаючого майбутнього громадянам світу.

Корупція сьогодні залишається надзвичайно серйозною політичною та соціальною проблемами в Україні, підриваючи при цьому рівень національної безпеки держави. Ефективна протидія корупції в Україні, крім наявності відповідної політичної волі, вимагає належного законодавчого забезпечення, формування дієвої системи державних органів, забезпечення належного координування формування та реалізації антикорупційної політики, превентивні заходи запобігання корупції, а також її мінімізації. У своїй основі український народ залишається позитивно зорієнтованим, здатним до соціальної солідарності, спраглим правди й справедливості, не сприймає жорстокості і безсоромності, відчуває межу між морально дозволеним і недозволеним, між добром і злом і не втратив почуття краси і потреби в ній.

Висновки. Удосконалюючи систему протидії корупції в Україні, доцільно враховувати міжнародний досвід боротьби з корупцією в секторі безпеки, який може бути ефективно використаний і в нашій країні

Корупція порушує довіру громадян до урядових структур та правоохоронних органів, що може призвести до втрати легітимності влади та загрози соціальному порядку. Корупція може призвести до порушення законності, бо захищаються лише ті, хто може дати неправомірну вигоду. Це знижує ефективність правоохоронних органів та збільшує кримінальність. Корупція сприяє втраті інвестицій та обмежує розвиток бізнесу, що може призвести до зростання безробіття, недофінансування соціальних програм та загальної економічної нестабільності, а також загрози національній обороноздатності. Корупція у військових структурах може призвести до втрати боєздатності, розкрадання військової техніки та інформації, що становить державну таємницю, що загрожує безпеці країни. Поглиблення соціальних та політичних конфліктів. Вона може поглиблювати нерівність, незадоволеність та соціальні напруження, що може призвести до загострення політичних конфліктів та соціальної нестабільності. Корупція порушує довіру міжнародних партнерів та може призвести до введення санкцій, ізоляції або втрати міжнародної підтримки.

Протидія корупції – це не лише необхідна умова для забезпечення національної безпеки, але й важливий фактор економічного й соціального розвитку країни. Це більше, ніж просто боротьба з виявленими випадками

одержання неправомірної вигоди та втручанням у владні процеси; це системний підхід до створення прозорої, справедливої та ефективної системи управління, яка сприятиме стабільності і довірі як в середині країни, так і на міжнародному рівні. Подолання корупції відкриває шлях до нових можливостей для економічного зростання, інвестиційного привабливості та соціального розвитку.

Перспективами подальших досліджень вважається доопрацювання та розробка нових пропозицій по боротьбі з корупцією на всіх рівнях з наданням пропозицій в керівні документи державного рівня.

Література:

1. Кохан Г. В. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія. Київ: НІСД, 2013. 232 с.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Редакція від 31.03.2023. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
3. Мельник М.І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія. К.: Атіка, 2001. 304 с.
4. Боротьба з корупцією в Китаї: міфи і реальність. URL: <https://tribun.com.ua/55902>
5. Transparency International Defence & Security (2020): “Government Defence Integrity Index 2020”. URL: <https://ti-defence.org/gdi/>.
6. SIPRI (2023): “Trends in World Military Expenditure, 2022”. URL: <https://www.sipri.org/publications/2023/sipri-fact-sheets/trends-worldmilitary-expenditure-2022>.
7. McFaul Michael. “Russia’s Road to Autocracy”. Journal of Democracy 32, no. 4 (October 2021): 11–26. URL: <https://journalofdemocracy.org/articles/russias-road-to-autocracy/>.
8. Reporters Without Borders (RSF). URL: <https://rsf.org/en/country/russia>.
9. Anders Aslund: “Russia's Crony Capitalism The Path from Market Economy to Kleptocracy”. URL: https://books.google.com.ua/books?id=5IKVDwAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gbs_ViewAPI&hl=ru&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

References:

1. Kokhan H. V.(2013) Yavyshe politychnoi koruptsii: teoretyko-metodolohichniy analiz: monohrafiia. [The phenomenon of political corruption: theoretical and methodological analysis: monograph] Kyiv: NISD, 2013. 232 s/[in Ukrainian].
2. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy [On the Prevention of Corruption: Law of Ukraine] vid 14.10.2014 r. № 1700-VII. Redaktsiia vid 31.03.2023. / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>. [in Ukrainian].
3. Melnyk M.I.(2001) Koruptsiia: sutnist, poniattia, zakhody protydii: monohrafiia.[Corruption: essence, concept, countermeasures: monograph]. K.: Atika, 2001. 304 s. [in Ukrainian].
4. Borotba z koruptsiieiu v Kytai: mify i realnist. (2019) [Fighting corruption in China: myths and reality]. URL: <https://tribun.com.ua/55902> [in Ukrainian].
5. Transparency International Defence & Security (2020): “Government Defence Integrity Index 2020”. URL: <https://ti-defence.org/gdi/>. [in English]
6. SIPRI (2023): “Trends in World Military Expenditure, 2022”. URL: <https://www.sipri.org/publications/2023/sipri-fact-sheets/trends-worldmilitary-expenditure-2022>. [in English]
7. McFaul Michael. “Russia’s Road to Autocracy”. Journal of Democracy 32, no. 4 (October 2021): 11–26. URL: <https://journalofdemocracy.org/articles/russias-road-to-autocracy/>.
8. Reporters Without Borders (RSF). URL: <https://rsf.org/en/country/russia>. [in English]
9. Anders Aslund: “Russia's Crony Capitalism The Path from Market Economy to Kleptocracy”. URL: https://books.google.com.ua/books?id=5IKVDwAAQBAJ&printsec=frontcover&source=gbs_ViewAPI&hl=ru&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false[in English]

